

Is medezeggenschap participatie?

Door Lenny Oude Weme

Soms wel

Onlangs was ik aan het werk met een ondernemingsraad die aan de vooravond van een grote en complexe reorganisatie staat. Om een gedegen advies te kunnen uitbrengen heeft de OR alle werkoverleggen bezocht met minimaal 2 OR-leden. Ook konden collega's hun vragen, zorgen, en andere ideeën schriftelijk bij de OR melden. De OR is niet op de stoel van de leidinggevendenden gaan zitten en heeft de verantwoordelijkheid daar netjes laten liggen. Wel heeft de OR getoetst of er naar behoren is omgegaan met de geluiden van het personeel. Een tiental risico's en kritische punten kon niet in de lijn worden opgelost en is uiteindelijk meegenomen in het eerste concept advies naar de bestuurder. In de overlegvergaderingen zijn goede afspraken gemaakt om een groot deel daarvan aan te pakken. Het was veel werk; 15 werkoverleggen en 64 schriftelijke reacties. En het loont. De ergste zorgen en onrust zijn verdwenen. Medewerkers voelen zich gehoord en hebben gezien dat hun ideeën er toe doen. Je kan dus zeggen dat de medezeggenschap vorm en inhoud heeft gegeven aan participatie.

Soms ook niet

Juist de medewerkers op de vloer, aan het bed, op straat of aan de balie, krijgen in hun dagelijks werk te maken met de gevolgen van besluiten. En wanneer worden zij gehoord? Worden zij gehoord? Laten we eerlijk zijn; soms niet. Of pas als de eerste kinderziektes en onbedoelde neveneffecten zich voordoen.

Het advies van een ondernemingsraad is niet altijd hetzelfde als dat van betrokken medewerkers. En bij de plannen van het management wordt soms geen rekening gehouden met de praktische gevolgen.

En zie daar een mooie uitdaging. Een dialoog op gang brengen tussen de belangrijkste betrokkenen. Communiceren met collega's – die we nog hoopvol de achterban noemen – is niet meer voldoende als OR. We moeten collega's betrekken en raadplegen. Werkoverleggen stimuleren. Het gesprek voeren daar waar het hittepunt ligt, daar waar het knelt. Echt naar elkaar luisteren. Het betekent ook dat we buiten de gebaande paden op zoek gaan. Geen lange vergaderingen op de derde verdieping met notulen die in een (digitaal) archief verdwijnen. Participatie is ons oor te luisteren leggen. Het van een andere kant willen zien. Elkaar begrijpen en samen in actie komen. En wanneer dat lukt bij organisaties waar ik binnen mag kijken, merk ik dat besluiten beter worden.